

Fridtjof Gunkel (Red.)
Vertaling: Olav Cox

HANDIG AANBOORD

van zeilers voor zeilers

HOLLANDIA

U kunt u gratis abonneren op de Hollandia-nieuwsbrief via onze website www.hollandia-boeken.nl, waar u natuurlijk ook alle informatie vindt over onze andere boeken.

© 2012 en 2019 Delius Klasing & Co. KG, Bielefeld
Oorspronkelijke titels: *333 Tipps für Segler* en *333 Neue Tipps für Segler*

Voor het Nederlandse taalgebied:
© 2020 Uitgeverij Hollandia, Haarlem
(e-mail: info@gottmer.nl)
Uitgeverij Hollandia maakt deel uit van de Gottmer Uitgevers Groep BV

Een deel van dit boek is in 2014 eerder verschenen onder de titel
Handig aan boord. 365 tips voor zeilers.

Vertaling: Olav Cox
Illustraties: Jochen Peschke
Vormgeving: Mirjam Verheul, Amsterdam
Omslag: Studio Nico Swanink

ISBN 978 90 641 0701 6 / NUR 484

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of een andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

INHOUD

7	Woord vooraf
8	Aanleggen & ankeren
40	Kuip & comfort
84	Dekinrichting & bediening
123	Tuigage & zeilen
156	Opbergen & zeevast zetten
182	Kombuis & kajuit
203	Werkplaats & winterberging
229	Andere tips & oplossingen
264	Namen van tipgevers
268	Register

WOORD VOORAF

Zeilen heeft vele kanten – het kan een veelzijdige invulling van vrije tijd, een keiharde sport of juist pure ontspanning zijn. Maar het is nog meer: je voortbewegen op de grens tussen water en lucht is een complex verhaal, waarbij zowel de hydroals de aërodynamica een grote rol spelen. Misschien nog complexer dan het zeilen zelf is de boot, met alle bijbehorende onderdelen. Het gaat immers om een product dat veel eigenschappen moet verenigen: het is een vaartuig en een woning tegelijk, een kleine eigen wereld, een technische microkosmos.

Er zijn aan boord dan ook allerlei systemen aanwezig om de zeilen te hanteren, om te ankeren, te sturen en stroom, water en waterafvoer te reguleren. Een zee-gaand jacht heeft ook nog eens een uitgebreide veiligheidsuitrusting nodig, naast een goede kombuis, navigatiemogelijkheden, bergruimte, slaappleatsen en een natte cel. En ondanks, of juist dankzij, deze complexiteit voldoet zelfs een boot die

volledig door de werf is uitgerust, nog lang niet aan alle wensen van de eigenaar.

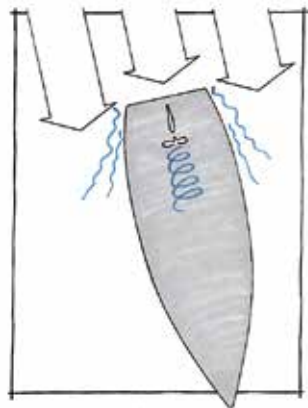
Zonder twijfel kan elke boot worden verbeterd! En dat is prima, want het verbeteren, knutselen, bedenken en uitvoeren, aanpassen van je boot aan je eigen wensen en manier van varen is nou net een mooi onderdeel van de watersporthobby. De meeste aanpassingen aan boord bedenkt je zelf, op basis van je eigen wensen. Een andere onuitputtelijke bron voor verbeteringen aan boord zijn andere jachten die je in de haven, op een ankerplaats of op het water ziet.

Maar je kunt je uiteraard ook laten inspireren door de ideeën die in dit boek zijn verzameld. Het is een collectie van de beste tips die lezers van een bekend Duits zeilblad hebben opgeschreven om ze te delen met andere zeilers, die er op hun beurt weer mee aan de slag kunnen. Lees ze door, haal eruit waar je iets mee kunt en geef er een eigen draai aan!

AANLEGGEN & ANKEREN

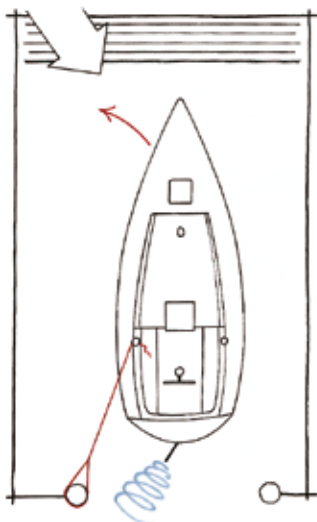
Wachten met de kont in de wind

In Nederland moet je vaak met meer jachten wachten bij een brug of een sluis. Als er geen plaats meer is om af te meren, zul je moeten blijven manoeuvreren. Je kunt daarbij proberen om met de neus in de wind te blijven liggen, maar dat valt zonder snelheid door het water niet mee. Al snel waait de boeg naar één kant weg en draai je net als de andere wachtende jachten voortdurend rondjes om elkaar heen, met kans op aanvaringen en de bijbehorende stress. Op onze Moody 346 gebruiken we daarom de wind als stuurman. We varen langzaam achteruit tegen de wind in en houden het jacht vervolgens met korte klapjes van de schroef op één plek. Omdat de schroef nu aan de windzijde zit, reageert de rest van de boot als een windvaan en waait die mooi van de wind weg, waardoor bijsturen vrijwel niet nodig is. Dit werkt bij ons ook prima bij stroming.

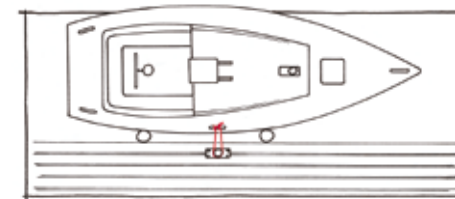
Springetje bij het invaren van de box

Dat je met een springetje meer kan doen dan alleen de boot goed vastleggen, wordt door veel watersporters nogal eens vergeten. Je kunt het gebruiken om het de roerganger gemakkelijker te maken bij het wegvaren met aanlandige wind of dwarswind, maar ook bij het invaren van een onbekende box. Wanneer er namelijk geen lijnen zijn gespannen tussen de palen en de steiger – of er geen jacht aan lijzijde ligt waartegen je zachtjes kunt 'landen', dan lig je bij een stevige zijwind al snel dwars tussen de palen, in plaats van met de boeg bij de steiger, zeker wanneer je met een onervaren bemanning of helemaal alleen onderweg bent. Bij ons aan boord proberen we dan ook als eerste een lijn naar voor en naar achter uit te brengen. Liggen die eenmaal vast, dan kunnen we in alle rust de andere lijnen zetten door de boot wat te verhalen. Door bij het binnenvaren meteen een spring om de paal aan loefzijde te leggen en deze over de lier of via de kikker op het achterdek beheerst te laten slippen, kun je na wat oefenen de boot goed op de juiste plaats krijgen. Het komt er daarbij opaan om de kracht tussen roer, schroef en het slippen van de spring goed te doseren.

Snel vastmaken met middenkikker

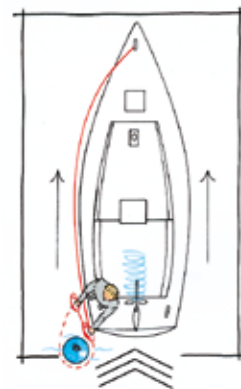
Met mijn 31-voeter ben ik vaak alleen op pad. Voor het langsij aanleggen aan een steiger, kademuur of ander jacht gebruik ik vaak de middenkikker. Voordat ik aanleg, hang ik voor en achter de middenkikker stootwillen op; bij mijn methode van aanleggen zorgen deze ervoor dat de boot goed in positie blijft. Verder bevestig ik aan de middenkikker een kort lijntje van een meter of twee dat ik voor het grijpen over de reling hang. Nu vaar ik de boot rustig langszij, stop deze met de motor af en doe dan zo snel mogelijk het lijntje om een bolder of een kikker waarna ik het

direct op de middenkikker beleg. Vervolgens kan ik in alle rust de landvasten uitbrengen. Licht de boot eenmaal goed vast, dan haal ik het korte hulplijntje natuurlijk weg.

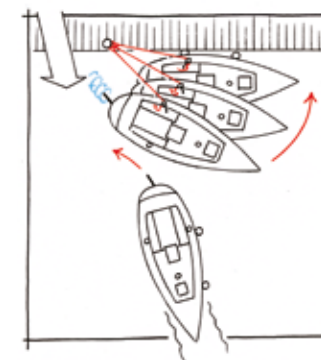
Solo aanleggen aan een meerboei

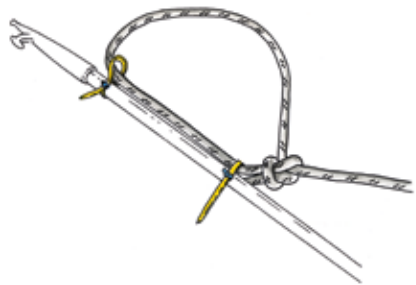
Wanneer je alleen vaart, moet je voor het manoeuvreren allerlei trucjes bedenken om het gebrek aan helpende handen op te vangen. Om aan een meerboei aan te leggen, heb ik de gewoonte ontwikkeld om deze achteruitvarend via de spiegel te benaderen. Zo is de boot vooral bij krachtiger wind of stroming beter te controleren, omdat de boeg zich als een windvaan met de wind mee laat waaien. Verder kan ik de meerboei via de spiegel gemakkelijker bereiken. De landvast voer ik vanaf de kikker op de boeg buitenom naar achteren. Door wat te spelen met het toerental van de motor kan ik de spiegel netjes bij de meerboei houden en de landvast in alle rust vastmaken. Na het vastmaken draait de boot zich vanzelf om.

Solo aanleggen aan een steiger

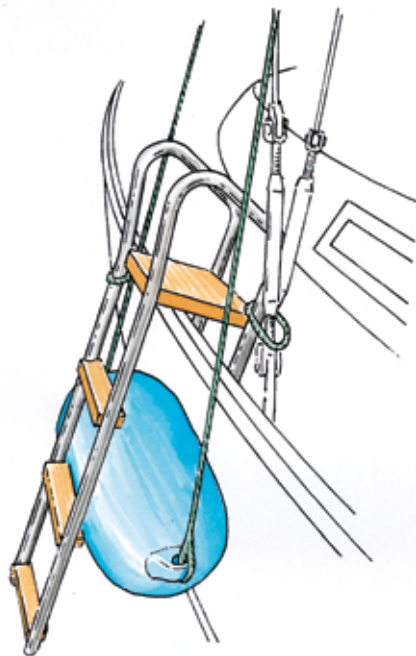
Wie vaak alleen zeilt, moet voor het aanleggen wat handigheidjes bedenken. Ik denk dan bijvoorbeeld aan het aanleggen aan een langssteiger bij aflandige wind. Aanleggen met de boeg naar de steiger is lastig, omdat de boot zodra je hem stillegt, vrijwel direct wegwaait. Het heeft diverse voordelen om met de spiegel naar de steiger toe te varen. De romp zal zich als een pendel richten. Daarbij kun je de boot met meer of minder gas geven tot op de centimeter nauwkeurig tot bij de steiger varen, of zelfs vrijwel bewegingloos bij de steiger laten liggen terwijl je de landvast door de ring haalt of om de bolder werpt. Wanneer je de landvast vervolgens om de lier legt, kun je de boeg op de motor eenvoudig naar de steiger laten zwenken.

Gemakkelijk aan boord

Om het hoogteverschil tussen het gangboord en de steiger te overbruggen hebben we ons zwemtrapje demontabel gemaakt, zodat we het ook aan de zijkant kunnen ophangen. Met één poot binden we het trapje dan aan de verstaging om te voorkomen dat het wegglijdt. Een stootwil tussen het trapje en de romp voorkomt bovendien beschadigingen. Zo kunnen we ons zwemtrapje veilig en zonder schade gebruiken om comfortabel aan of van boord te komen.

Landvasten om de paal leggen

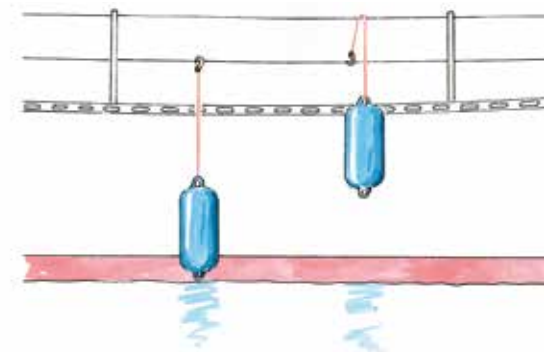
Een bekend probleem: je probeert de landvast met de bootshaak om een paal te leggen, maar de lus valt er telkens weer vanaf. Met onze oplossing blijft de lus geopend en leg je 'm zo om de paal. Aan de bootshaak hebben we twee grote kabelbinders bevestigd, met om elke kabelbinder een kleine kabelbinder die een oogje vormt. De uitstekende delen van de grote kabelbinders buig je om de lijn heen en steek je vervolgens door het kleine oogje, zodat de lijn vastzit aan de bootshaak. Zit de lus eenmaal om de paal, dan trek je de verbinding zo weer los.

Vers boxbordje

In sommige havens hangt er in elke box een bordje dat op rood of groen kan worden gedraaid, zodat een passant weet of de box beschikbaar is. Op het bordje kun je met krijt de datum aangeven tot wanneer de box vrij is, maar dat vervaagt al snel. Je

kunt ook doorzichtig plakband op het bordje plakken en daar met watervaste stiften de datum op schrijven. Nog eenvoudiger is het echter om het bordje in te pakken in vershoudfolie en daar de datum op te zetten.

Stootwillen snel op de juiste hoogte

Manoeuvreren in de haven of een sluis met een kleine of onervaren bemanning levert een stuk minder stress op als de

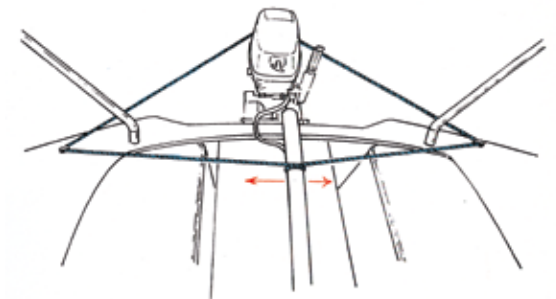
stootwillen met haakjes aan de reling hangen. De haakjes zitten standaard aan de onderste relingdraad. De lijntjes van

de stootwillen hebben een zodanige lengte dat de onderkant van de stootwillen dan net boven de waterlijn hangt, opdat je kunt afmeren naast een lage steiger. Meer je af langs een ander jacht of een hogere steiger, dan haal je de stootwil naar binnen en hang je deze (over de bovenste relingdraad heen) weer naar buiten. Zo kan iedereen, ervaren of niet, snel en eenvoudig de hoogte van de stootwillen aanpassen aan de haven of een sluis.

Meesturende buitenboordmotor

Vooral zeilers met een klein jacht kennen het probleem: de buitenboordmotor hangt buiten bereik aan de spiegel – en meestal ook te laag, aangezien de motor met de motorsteun naar beneden wordt gelaten. Bij varen op de motor is deze moeilijk te bedienen en sturen met de motor kan bijna niet. Dit alles komt de manoeuvreermogelijkheden niet ten goede. Daarbij komt nog dat het roerblad voor de motor zit en het schroefwater dus niet kan afbuigen. Op ruim water maakt het allemaal niet zo veel uit, maar wanneer het krap wordt, kan even achteruitslaan of meesturen met de buitenboordmotor het verschil maken tussen een perfecte manoeuvre en een diepe kras. Met een paar stukjes lijn en twee blokjes maak je echter eenvoudig een meesturende buitenboordmotor. Bind twee lijntjes vast aan de achterzijde van de buitenboordmotor (mis-

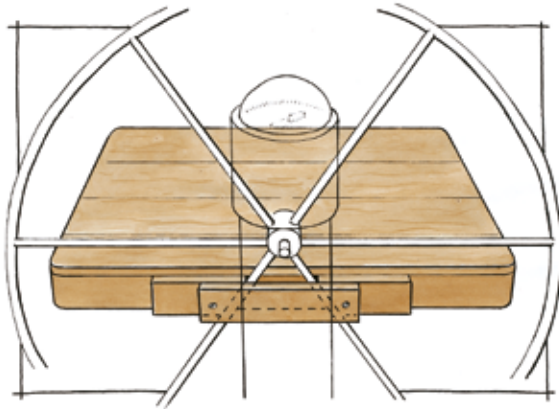
schien is het nodig daarvoor een rvs oogje aan de motor te bevestigen). De lijntjes lopen via de blokjes naar de helmstok. De buitenboordmotor stuurt vanaf nu mee met de helmstok. Wanneer je ook de schakelhendel naar boven toe verlengt en een stukje pvc-pijp plaatst over het gashandvat, kun je zittend aan het roer de motor bedienen: prettig voor zowel het manoeuvreren als je rug.

KUIP & COMFORT

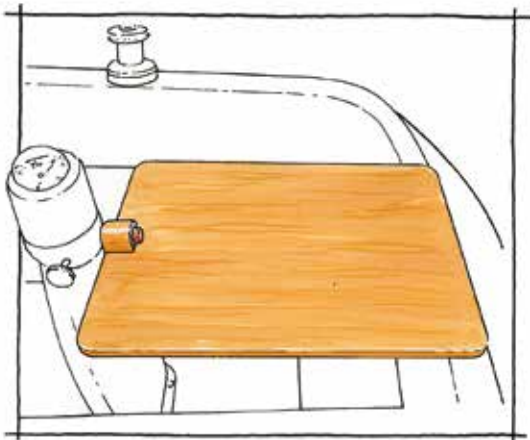
Extra tafel in kleine kuip

Wanneer je bemanning uit meer dan vier personen bestaat, wordt het bij een ontbijtje in de kuip vaak erg krap. Op de banken is plaats genoeg voor iedereen, maar de standaard kuitafel is meestal veel te klein om alles neer te zetten. Op mijn Hallberg Rassy 39 heb ik daarom op de plaats achter het stuurwiel een extra tafeltje gemaakt dat, wanneer het niet wordt gebruikt, in de bakskist wordt opgeborgen. Op de tafelrand heb ik twee schuin afgezaagde plankjes geschroefd zodat het blad niet langs de spaken van het stuurwiel naar beneden glijdt. Door elk plankje en in de achterliggende rand van de tafel is een gat geboord, waardoorheen een lange bout steekt. Een houten lat die ik met twee vleugelmoeren op de bouten vastzet, klemt het blad vast tegen het stuurwiel. Zo is er indien nodig binnen een half minuutje een extra eetplaats voor twee personen. Om scherven te voorkomen: vergeet niet het stuurwiel voor het dekken van de tafel op de rem te zetten!

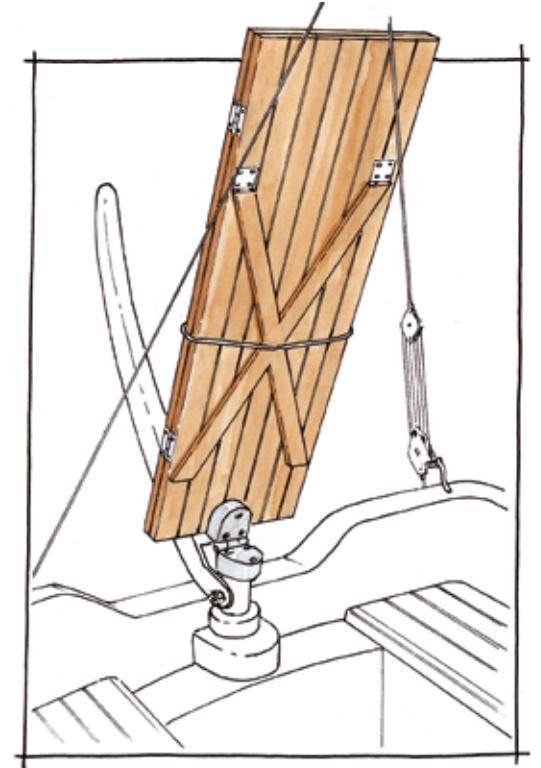
Gastentafel in plaats van stuurwiel

Onze kuitafel biedt ruimte aan vier personen. Om ruimte te creëren voor een paar extra personen hebben we een gastentafel gemaakt die achter de stuurstand kan worden geplaatst. Daarvoor verwijderen we eerst het stuurwiel. Aan de voorkant van het tafelblad heb ik een houten klos gelijmd met daarin een gat dat om de stuurwielas past. Aan de achterzijde ligt het blad gewoon op de kuiprand. De gastentafel biedt ruimte aan twee personen of is bruikbaar om eten en drinken op weg te zetten.

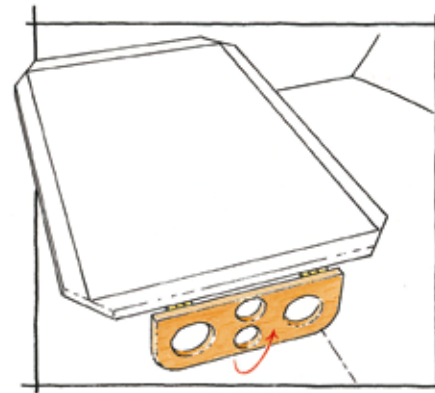

Blad op maat

Standaardkuitafels hebben meestal een te groot of te klein blad. Wie de beschikbare ruimte in de kuip optimaal wil benutten, ontkomt niet aan maatwerk. Wij hebben zo'n tafel op maat voor onze Delanta 78 zelf gemaakt, waarbij we teak- en essenlatjes om en om naast elkaar lijmden. Het hoofdblad hebben we voorzien van twee zijstukken die op het blad kunnen worden weggevouwen. Het blad scharniert omhoog op een zelfgemaakt scharnier dat na het opklappen van de helmstok op de kop van de roerkoning wordt bevestigd. Aan de voorzijde steunt het blad op een X-vormige tafelpoot die voor de stevigheid met een lijntje wordt vastgezet aan het oog van de grootschoot. Wanneer we het blad in de haven niet nodig hebben, klappen we het omhoog en leunt het tegen de spruit van het achterstag. Daarvoor moet de achterstagtalie even worden gevierd en daarna weer aangetrokken.

Meer plaats aan een kleine tafel

Veel ruimte hebben we niet aan boord van ons jachtje, en met een opgezette kajuitafel is het echt vol. Omdat we tijdens het eten meer tafelruimte willen hebben, maar niet bereid zijn om de spaarzame ruimte op te offeren voor een groter tafelblad, heb ik een opklapbare bekerhouder ge-

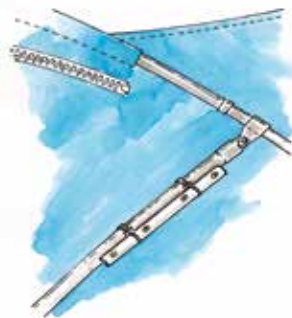
maakt. In de gaten passen zowel de glazen als de mokken bij ons aan boord, en dit voorkomt dat ze onder helling van tafel glijden. De bekerhouder is met twee scharnieren bevestigd en wordt door een draaibare lat aan de onderzijde van de tafel in opgeklapte stand gehouden.

Compacte ledverlichting

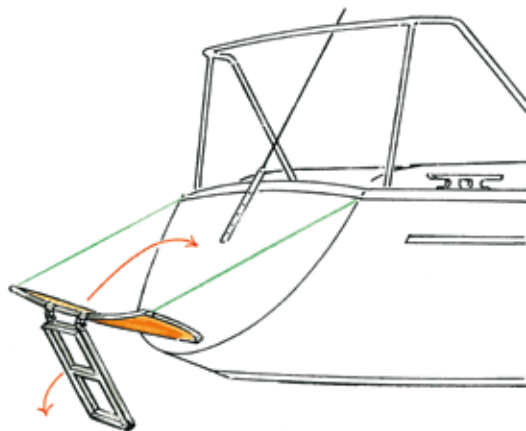
Of je nou een leeslampje zoekt of een lamp voor de navigatie, ons praktische lampje wordt aan boord veel gebruikt en is eenvoudig te maken. Een standaard staafvormige ledlamp voorzie je van twee kunststof klemzadels die je bij de watersportwinkel kunt kopen. Met takelgaren of kabelbinders zet je de klemmen vast aan de lamp. De lamp is nu eenvoudig aan de stang van de buiskap,

kuiptent of bimini te klikken. Anders dan bij een zaklamp geeft deze ledlamp indirecte verlichting, die gecombineerd met kaarsen of waxinelichtjes mooi op de achtergrond blijft. Zo zorgt deze verlichting voor een gezellig en ruimtelijk gevoel wanneer je 's avonds buiten zit. Dankzij het geringe stroomverbruik van ledverlichting gaan de batterijen het hele seizoen mee.

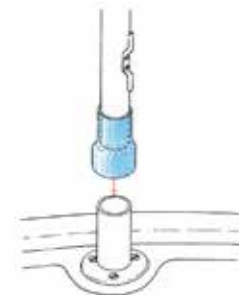
Plastic klompen als kniebeschermers

Wanneer je op de boot op je knieën moet klussen, zijn kniebeschermers meer dan welkom. Heb je die echter niet bij de hand, dan kun je ook Crocs gebruiken. Je zet de klompen gewoon op de plek waar je met je knieën wilt steunen. Het zachte voetbed voelt prettig aan en voorkomt kniepijn na het werk.

Opklapbaar zwemplatform

Veel oudere jachten hebben een dichte, sterk naar voren hellende spiegel. Dat ziet er mooi uit, maar het valt niet mee om even te gaan zwemmen. Een zwemtrapje maakt het wat gemakkelijker, maar dat haalt het niet bij een echt zwemplatform. De volgende oplossing zagen we tijdens onze vakantie: een zwemplatform dat bestaat uit een frame van rvs buizen dat precies tegen de spiegel past. Tussen de buizen zijn teakhouten latten aangebracht om op te kunnen staan. De constructie draait op twee scharnierpunten aan de spiegel en hangt uitgeklaapt aan twee rvs draden. De zwemtrap bestaat uit twee delen en kan zowel met in- als uitgeklaapt platform worden gebruikt.

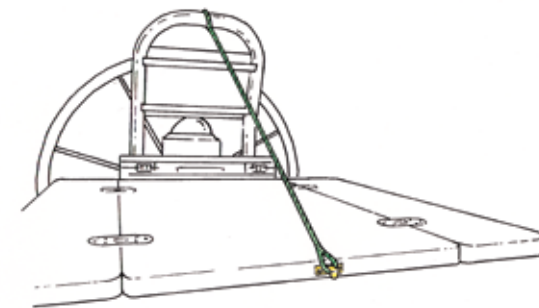

Vochtwering

Afhankelijk van de houtsoort zit een vlaggenstok na een paar dagen regen vaak muurvast in de houder, doordat het hout vocht opneemt en daardoor opzwellt. Met een stukje krimpkous als vochtwering voorkom je dit. De krimpkous schuif je over de voet van de vlaggenstok waarna je het bovenste deel van de kous door verhitting laat krimpen. Het onderste deel van de krimpkous blijft los en past over de vlaggenstokhouder heen. Zo wordt het vocht geweerd.

Tafelblad hangend aan de stuurstand

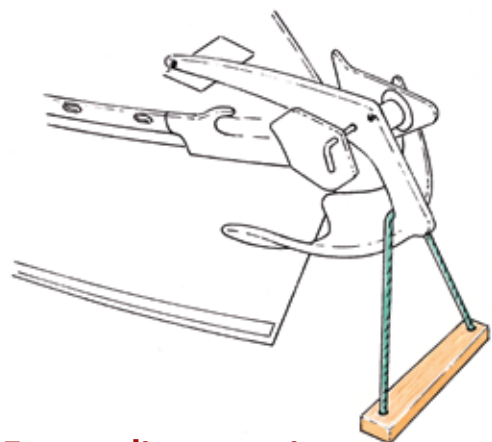
Het kuipertafelblad hebben we tegenover het scharnierpunt van een haakje voorzien. Wanneer we het tafelblad omhoog klappen, haken we een aan de stuurstand vastgeknoopt Dyneema-lijntje met een oogsplits vast aan het haakje – eenvoudig, praktisch en betaalbaar! Omdat Dyneema vrijwel niet rekt, kun je gewoon je kaasblokjes snijden, zonder dat het tafelblad doorzakt.

Stoffen bescherming

Het motorbedieningspaneel in de kuip heeft veel te lijden van uv-straling. Om het paneel te beschermen heb ik bij de zeilmaker een eenvoudige afdekking van buiskapdoek laten maken. Met twee rvs drukkers kan ik het doek vastklikken. Als de motor draait, kan het zo gemakkelijk worden weggehaald of opgerold. Bijkomstig voordeel is dat het doek ook beschermt tegen regen en krassen. Om te voorkomen dat het doek bij wind opwaait, heb ik er aan de onderzijde een loodsnoertje in laten naaien, maar twee extra drukkers waren natuurlijk ook mogelijk geweest. Het doek beschermt de instrumenten niet tegen uitglijdende voeten. Was dat naast uv-bescherming ook het doel geweest, dan had ik beter een houten kastje met een rookkleurige plexiglas klep kunnen maken. Dat vond ik echter te veel gedoe en tot nu toe voldoet mijn eenvoudige oplossing prima.

Dekschrobber op maat

Gewone schrobbers zijn vaak te breed om smalle gangboorden en kleine hoeken schoon te borstelen. Dekschrobbers uit de watersportwinkel in smalle en ronde varianten kosten daarentegen weer een hoop geld, vaak het tienvoudige van een schrobber met steel uit de huishoudzaak. Maar met een zaag kun je die gewone schrobber prima op de gewenste maat maken.

Eenvoudig opstapje

Een betaalbaar en compact alternatief voor een rvs boegtrapje is een rond of hoekig stuk hout met een lijntje. Het lijntje bevestig je met de uiteinden door twee gaten in het hout en in het midden maak je een schuivende lus. Deze lus bevestig je aan het boeganker zodat je een eenvoudig opstapje hebt om aan boord te komen.

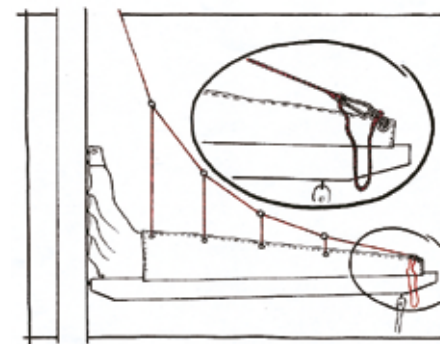
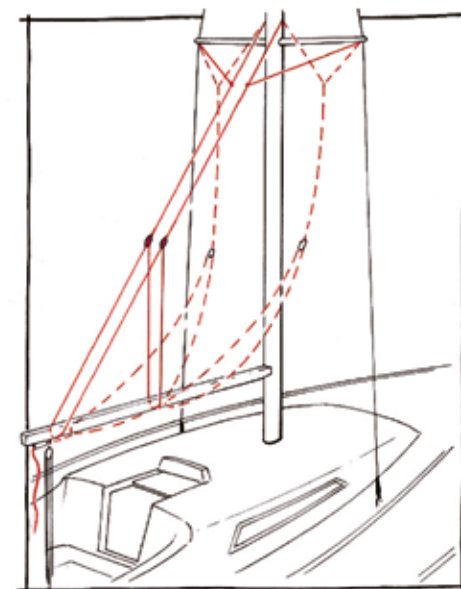
Verstelbare band om aan boord te klimmen

Op ons bootje hebben we maar één opstapje nodig om na het zwemmen weer in de kuip te kunnen klimmen. Een vaste zwemtrap op de spiegel vinden we niet mooi – een band als opstap is een eenvoudig alternatief. Aan beide kanten van de band zit een lijntje. Het ene lijntje zit vast aan de achterkikker, het andere in de grootschootklem. Zo kan de band – zelfs vanuit het water – op de juiste hoogte worden ingesteld.

TUIGAGE & ZEILEN

Lazy jacks op spanning

Mijn boot is voorzien van lazy jacks in combinatie met een lazy bag. In eerste instantie had ik de lijnen van de lazy jacks via blokjes in de mast naar de mastvoet geleid, zodat ik ze daar op spanning kon zetten, maar dat bleek snel erg onhandig omdat er al veel lijnen bij de mastvoet aanwezig zijn. Daarom heb ik de lazy jacks nu aan de mast bevestigd en ze met een sluiting aan het eind van de lazy bag vastgemaakt. De lazy jacks staan tijdens het zeilen zo los dat het zeil niet beschadigt door schavielen. Op ongeveer 40 cm voor het eind van de lazy jacks heb ik een karabijnhaak bevestigd, zodat ik de lazy jacks met twee handelingen strak kan doorzetten. Hiervoor haak ik de karabijnhaken vast aan de sluiting op het eind van de lazy bag. Dit is te doen vanuit de kuip, zodat de veiligheid niet in het geding is. Zet wel de giek strak door om te voorkomen dat deze tijdens het inhaken heen en weer slaat.

Loshangende lazy jacks

Wie de lazy jacks altijd paraat wil hebben, moet ze in ieder geval zo kunnen loszetten dat ze tijdens het zeilen niet langs het zeildoek en de stiksels schuren. Om daarvoor niet naar de mast te hoeven, heb ik een gemeenschappelijke bedieningslijn aan het uiteinde van de giek gemaakt, waarmee ik de lazy jacks op spanning kan trekken. Twee elastieken aan de uiteinden van de zalingen trekken de lazy jacks voldoende weg van het zeil wanneer ze niet op spanning staan.

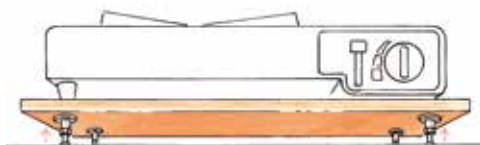
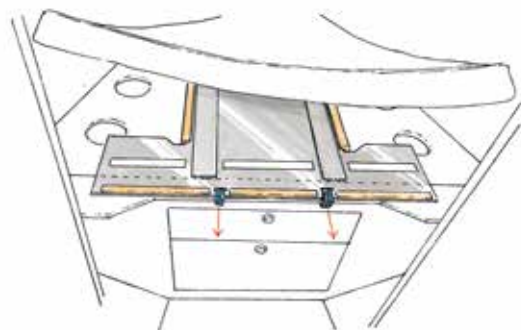

Verstrooid licht

Ons geïmproviseerde led-kuiplampje verblindde ons te veel. Daarom hebben we de bovenkanten van een halve en een anderhalve liter plastic waterfles afgesneden, in elkaar gestoken en de stroomkabel van het lampje door de schenkopening gehaald. Nu is het licht een stuk diffuser. De onderkanten van de flessen gebruiken we om de bijboot te hopen.

Meer bedlengte

Een volwaardig bed is aan boord van hedendaagse jachten, zoals onze Bavaria 32, standaard. Maar voldoende bedlengte blijft een dingetje; vooral in de voorpiek is het vaak behoorlijk krap. Op een eenvoudige manier is het voorbed vrijwel onzichtbaar te vergroten. Onder het matras installeer je in lengterichting twee latten met elk een groef waartussen een 3 mm dunne metaalplaat van voor naar achter kan schuiven. Een vergrendelstift voorkomt dat de plaat bij zee-gang zijn eigen gang gaat. Op plekken waar de plaat doorbuigt, breng je een paar extra stroken plaat aan. Voordat je gaat slapen, schuif je de plaat een stukje uit en leg je daar een op maat gemaakte extra matras op. De hele constructie is maar een paar centimeter dik en is nauwelijks te zien of onder het matras te voelen.

Stabiele basis voor kooktoestel

Wanneer je aan boord of op de wal kookt op een los gasfornuisje, is het prettig als dit horizontaal en stevig staat. Daarom hebben we een verstelbare bodemplaat gemaakt. Bovenop monteerden we twee handgreepjes om de bodemplaat met het kooktoestel te kunnen dragen. Aan de onderzijde zitten vier verstelbare pootjes zoals

die ook onder meubels worden gebruikt. Op de iets schuin aflopende kuipbank kunnen we het fornuisje nu rechtstellen en op de wal hebben we geen last meer van gewiebel op een oneffen ondergrond.

Tot de laatste druppel

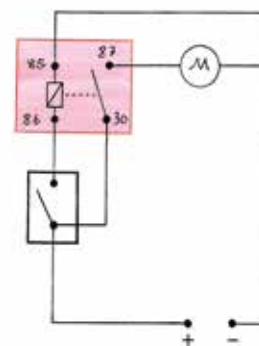
Met een aangepaste sproeibal kun je perfect kleine beetjes vloeistof uit de bilge opzuigen. Deze grote pipet is eigenlijk bedoeld om planten water te geven. We hebben de sproeikop van het buisje afgezaagd en nu kunnen we kleine restjes vloeistof op lastig bereikbare plaatsen eenvoudig opzuigen door de bal in te knijpen. Een sproeibal met een inhoud van 250 milliliter koop je al voor een euro of tien.

Aangepaste bakpan

Wanneer we beide pitten van ons kooktoestel willen gebruiken, is er eigenlijk te weinig plaats voor een bakpan naast de kookpan. Daarom hebben we de randen van de bakpan langs de zijanten iets omhoog gebogen. Nu past deze er prima naast. Je kunt natuurlijk ook kant-en-klare rechthoekige pannen kopen, maar op deze manier ben je een stuk goedkoper uit.

Relais voor de waterpomp

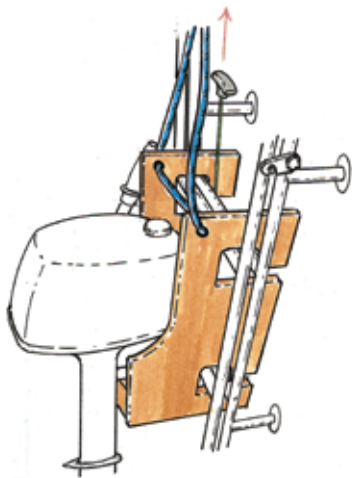

Een elektrische drinkwaterpomp is aan boord niet meer weg te denken. Zo'n pomp is uitgerust met een drukschakelaar, die de pomp bij afnemende waterdruk inschakelt en weer uitschakelt zodra het systeem op druk is. Bij ons aan boord ging binnen een paar jaar tot twee keer toe de waterpomp kapot door een defect aan de drukschakelaar. Deze schakelaar is niet los te vervangen, dus moesten we een nieuwe kopen ondanks dat de pomp zelf nog prima liep. Toen we de tweede kapotte drukschakelaar uit el-

kaar haalden, was te zien dat de contacten waren ingebrand als gevolg van de relatief hoge startstromen van de veelvuldig ingeschakelde elektromotor van de waterpomp. Om dit op te lossen hebben we voor 3 euro bij de automaterialenzaak een groot, licht relais van 12 volt gekocht, dat geschikt is voor stroomsterktes tot 70 ampère. Dit relais hebben we zo aangesloten dat de drukschakelaar niet de elektromotor, maar het relais aanstuurt. Daarvoor onderbreek je de bedrading tussen drukschakelaar en elektromotor, en sluit je deze met het relais ertussen weer aan; zie het schema. De cijfertjes komen overeen met de aansluiting op het relais. Sinds we de tweede waterpomp zo hebben aangepast, werkt deze al tien jaar probleemloos.

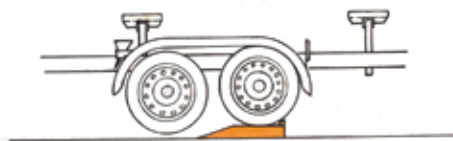
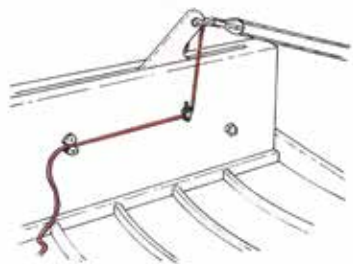
Buitenboordmotor aan de zwemtrap

Het zou handig zijn om de buitenboordmotor van de bijboot ook te kunnen gebruiken als reserveaandrijving. Maar om nou een volledige motorsteun op de spiegel te schroeven voor die ene keer dat de hoofdmotor het niet doet en er geen wind staat? Dat hoeft niet wanneer je een houder maakt die aan de zwemtrap kan worden opgehangen. Maak een mal voor de maten en zaag de zijkanten uit in 18 mm dik multiplex. Twee dwarsverbindingen zorgen voor stevigheid; aan de onderste hang je de motor. Om te starten leid je het startkoord om de trede van de zwemtrap. Vergeet de borglijn niet.

Hulpje bij een bandenwissel

Wanneer van onze dubbellasige trailer een band moet worden gewisseld, gebruiken we een stuk hout in plaats van een krik. Dit hout is zo'n 60 cm lang, net zo breed als de band en over tweederde van de lengte afgeschuind. Voordelen zijn de eenvoudige constructie en de lage kosten, en voor het van de grond tillen van het wiel gebruik je de trekkende auto. Afhankelijk van welke band kapot is, rij je er voor- of achteruit op.

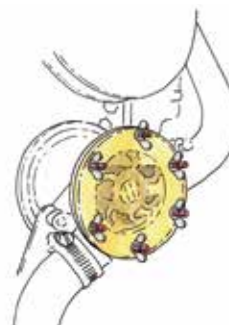

Kentervast zwaard

Om te voorkomen dat het zwaard in de zwaardkast verdwijnt als de boot omslaat, gebruiken we de volgende constructie: achter het draaipunt van het neergelaten zwaard hebben we aan weerszijden op de zwaardkast een keerblokje geschroefd. Iets verder naar achter zitten twee curryklemmen. Een lijn door de harpsluiting van de zwaardtalie loopt via beide zijden van de zwaardkast over de schijfjes naar de klemmen. Zet je de lijn vast, dan is het zwaard gefixeerd.

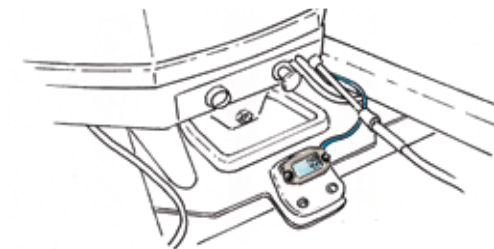
Verbeterde impellerpomp

Na het plaatsen van de nieuwe impeller moet het dekseltje weer op de pomp. Daarbij mag de pakking niet worden beschadigd en is het zaak de schroefjes niet in de bilge te laten vallen. Bij onze motor moet ik dit op gevoel doen, omdat ik de pomp niet kan zien tijdens het monteren. Daarom heb ik de boutjes vervangen door draadeinden die met metaallijm zijn gemonteerd. De pakking en het deksel kan ik nu voorzichtig over de draadeinden schuiven en daarna met vleugelmoeren vastzetten.

Toeren- en urenteller voor de buitenboordmotor

Via een motorsportzaak heb ik voor 50 euro een kleine, eenvoudig te installeren toerenteller gekocht die meteen de draaiuren bijhoudt. De op batterijen werkende display heeft een kabel die je om de ontstekingskabel wikkelt. Dat is alles. Het product is eigenlijk ontwikkeld voor crossmotoren, maar werkt ook prima voor de buitenboordmotor. Van

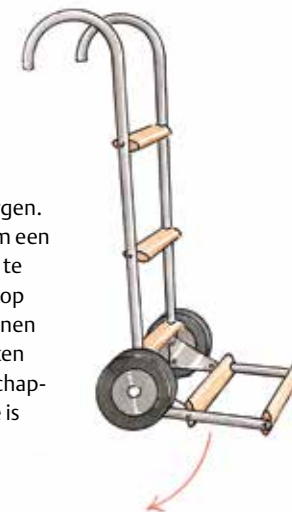

kunststof heb ik een adapter gemaakt die past op reeds aanwezige gaatjes van de buitenboordmotor.

Boodschappenwagentje en zwemtrap

We hebben aan boord een losse zwemtrap die we aan de zijkant hangen. Daarbij zaten de treden zo dicht tegen de romp, dat je er maar net met je tenen op kon staan. We hebben daarom twee kunststof wieltjes aangebracht die dienen als afstandhouder. Het onderste deel van de trap kan worden opgeklapt zodat deze minder

ruimte inneemt bij het opbergen. Dat bracht ons op het idee om een vergrendeling van 90 graden te maken. Twee rvs plaatjes die op het scharnier van de trap kunnen worden vastgeschroefd, maken van de zwemtrap een boodschappenwagentje. De constructie is sterk genoeg om een 25 liter dieselkan te vervoeren.

REGISTER

A

accu 198
afsluiter 187, 188
ankerbak 27, 30, 62, 95, 111, 170
ankerbalk en -boei 17, 19, 59
ankerketting en -lijn 16, 18, 25, 27, 31, 35, 112
anti-inbraak 199
antifouling 210, 215, 217, 218, 229

B

bakskist *zie opbergplek*
bekerhouder 41, 42
beslag 9, 24, 29, 33, 98, 103, 136, 137, 150, 226, 246, 244
bijboot 170, 171, 172, 177, 239, 240, 249
bimini *zie zonnetent*
boegspriet 61, 96, 139
boodschappen 231, 263
boordbibliotheek 161, 163, 166, 167
boordtoilet 189, 214, 253
bootshaak 10, 11, 14, 17, 25, 31, 32, 33, 34, 36, 38, 48, 80, 101, 138, 173, 178, 248, 257, 259
box 10, 12, 26, 32, 33, 36, 232
brandstof 156, 233, 234, 235, 246, 255, 256, 259
buis- en regenkap 29, 49, 53, 54, 65, 68, 71, 72, 78, 79, 224, 230

buitenboordmotor 24, 37, 67, 111, 156, 225, 231, 234, 236, 243, 244, 245, 252, 254, 257, 260, 262, 263
bulletalie 112, 125, 126, 127

C

camera 246, 254

D

dekzeil 55, 205, 211, 213, 228, 237, 240
displays 108
drinkwater *zie watersysteem*

F

fishfinder 104
fok 86, 109, 115, 222

G

gangboord 53
geheugensteun 233, 238
gelcoat 91, 203, 204, 205, 210, 214, 218, 221
geluiddemping 60, 96, 134, 144, 145, 154, 178, 191, 237, 254
gennaker(boom) 44, 117, 120, 139
genua 84, 88, 115, 119, 131, 132
giek 71, 77, 85, 87, 92, 93, 98, 112, 114, 117, 118, 119, 123, 124, 125, 126, 127,

128, 133, 134, 143, 145, 173, 216, 248, 251
gijp 119, 147
gps-antenne 260
grootzeil 92, 101, 116, 119, 127, 132, 134, 144, 150, 152, 155

H

handdoeken 70, 164, 175, 186, 241
hekstoel 45, 171
helmstok 67, 72, 77, 89, 90, 112, 118
hor 54, 55, 192, 244
huik 155, 176
hulpboei 13, 24
hulplijn 13, 14, 15, 20, 21, 28, 136, 232

K

kaartentafel *zie navigatie*
kabel 145, 147, 204, 241
kajuitingang 42, 55, 56, 69, 73, 80, 81, 103, 106, 107, 156, 157, 181, 238, 244
kajuittafel 182
kajuitvloer 63
kiel 210, 257, 258
kind aan boord 68, 74, 105, 118, 194
kit 206, 210, 211, 223, 225, 227, 245, 259
kleding en schoeisel 75, 168, 181, 197, 241, 246

klus- en poetsgemak 63, 70, 82, 120, 121, 122, 144, 174, 176, 183, 184, 203, 204, 205, 206, 207, 210, 211, 212, 215, 217, 218, 220, 223, 226, 228, 229, 256

knopen en steken 21, 22, 23, 105, 138, 141, 142, 147, 149, 151, 220, 256

koeling 58, 67, 190, 193
kombuis 162, 163, 165, 169, 179, 182, 183, 184, 185, 187, 191, 197, 198, 201, 261

kooi 177, 190, 192, 193, 200
kooktoestel 191, 201
kraanlijn 93, 118, 146
kuiptafel 56, 57, 68, 75
kuiptafel 40, 41, 42, 43, 65, 76, 83
kuiptent 49, 51, 52, 64, 224, 230

L

landvast en spring 8, 11, 14, 15, 18, 20, 22, 23, 25, 36
laptop 160, 161, 184
lazy bag 124, 145
lazy jacks 123, 124, 143
lierhendel 94, 108, 179
lijnen 52, 66, 73, 79, 94, 97, 102, 121, 139, 206, 221, 233, 243
loggever 229, 230
loopplank 39, 43, 47